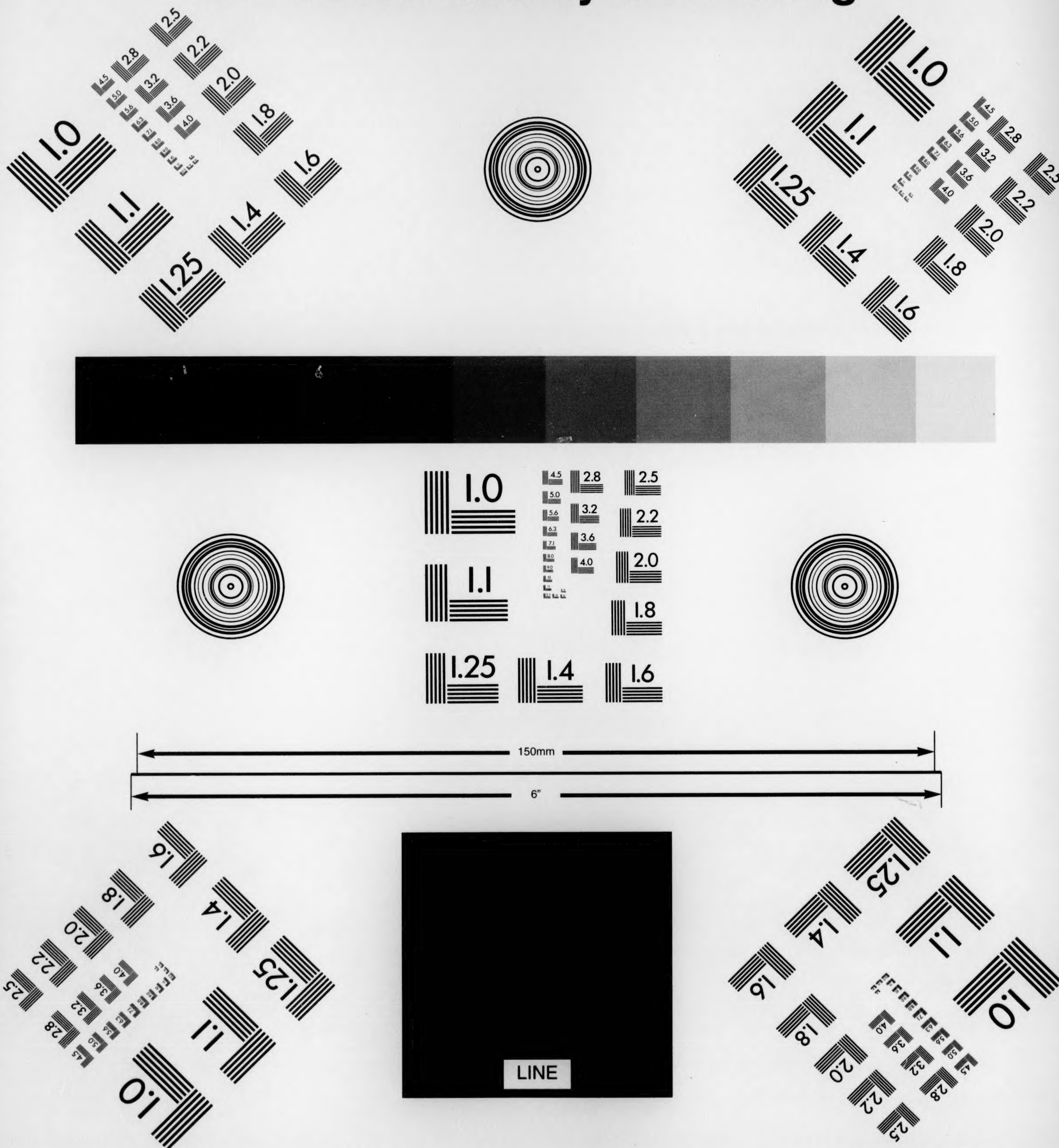

START

CONTROL TEST TARGET for Kodak Quality Monitoring

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww Xx Yy Zz

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww

Note: This target is intended for routine quality control checking and uniformity.

It is not to be used for certification of meeting any ANSI or ISO Standards for image quality requirements.

Note: To record background density, use a blank sheet of white paper.

Document Imaging
EASTMAN KODAK COMPANY
Rochester, New York 14650
1-800-232-8811

DOCUMENT
IMAGING

Microfilmed 2005
By the
Center for Jewish History

For
YIVO Institute
For Jewish Research

NEW YORK, NY

Reproduction may not be made
without permission.

YIDDISH DRAMA

PRESERVATION

PROJECT

YIVO
LIBRARY

REEL

Y-2005-1899.7

Klurpeyn, Shim'on.

Di kleyne makabim : a

Hanikeh geshikhte.

[Germany], [1947?]

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005-1899.7

Klurpeyn, Shim'on.

Di kleyne makabim : a Hanikeh geshikhte / instsenizirt durkh Shim'on
Klurpeyn. [Germany] : Berit Trumpeldor be-Germanyah, [1947?]
15 p. ; 28 cm.

1. Yiddish drama.--lcsh
I. Germany

ID : NXYH02-B4127
CALL #: /25502a

CC: 9114 DCF: [HBR]

Reduction ratio

X 10.0

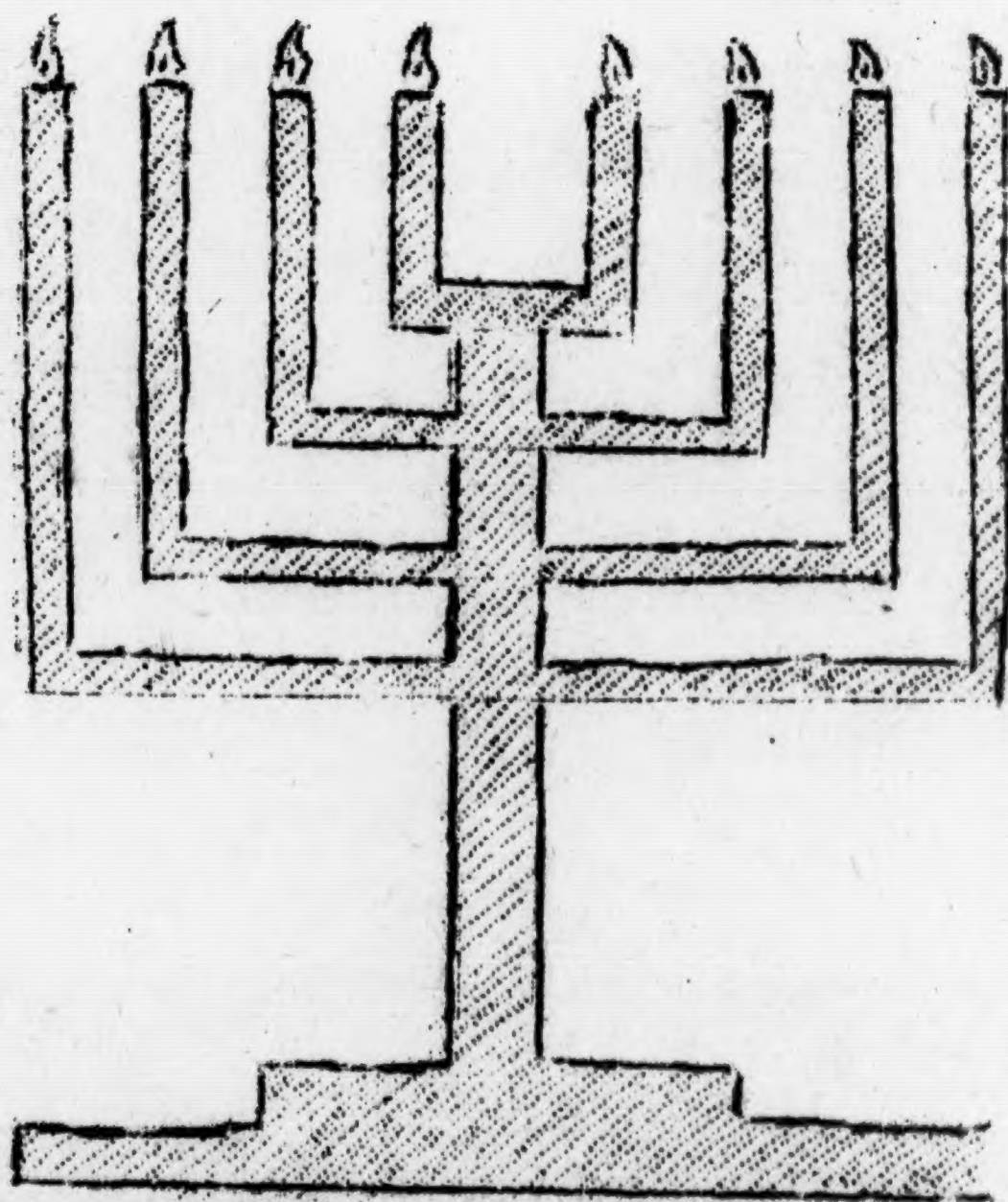
02-B4127

ברית תרומפלדור בגדמביה
הנציבות

די קליינע מכביס-די קליינע מכביס

די קליינע מכביס

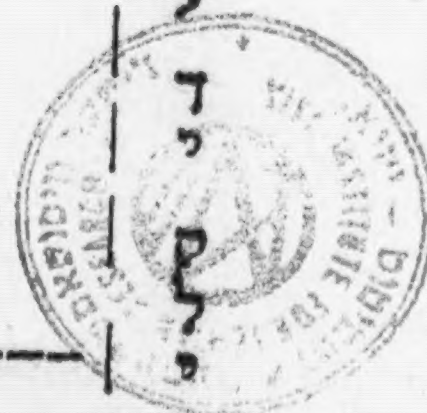
א חנוכה געשיכטע אינסצעניזירט
דורכן ספקר שמעון קלורפייג-לויט,
"הצבורים הקטנים" פון י. ל. ב. ב.

הוצאת מחלקת בית'ר הצעירה בגרמניה

עמ-בים די קליינע מכביס די קליי

25502a

די קליינע מכתבים

א חנוכה געשיכטע אינסצעניזירט דורך סמעון קלורפיינ
לויט דער געשיכטע פון י. לאבנער "חבורים הקטנים"
פערזאנען:

חלקיהו - א קאמאנדיר ביי די יידן	מתתיהו החסמונאי
לעוויטנוס - א מתיון, א רודף שלום-ביק	יהודה המכבי
מרים - יהונתן'ס פרוי	יהונתן
עזריהו 10 יאר ברידער	יוחנן
צפניהו 12 יאר	סמעון
אפאלאניוס - א גריכישער קאמאנדיר	אליעזר
יידן, בחורים, גריכן. א.א.	

די אקציע קומט פאר אין ארץ-ישראל אין די צייטן פון דער גריכישער
אקופאציע (אן ערך פון 2 יארהונדער פאר קריסטוסעס געבוירן) די דעקאדא-
ציעס דארפן זיין צוגעפאסט צו יענע צייטן - מזרח'דיק, ווי אויך די
מלכויים.

באמערקונג: די פיעטע האב איך פארטיילט אין 3 סצענעס מיט א פראלאג.
דער פראלאג איז נישט אונגעדינגט נויטיג, ער גיט אבער א
קלארערן בילד פון דער אקציע, דעריבער לאז איך איבער דעם
אויסוואל (צו טעלן דעם פראלאג אדער נישט) דעם רעזשיסאר.
די פיעטע קען אויך דינען נישט נאר צום פארשטעלן, זאגאר
אויך צום פארלעזן אויף א טיחה אדער מסיבה.

פראלאג

ביי מתתיהו א ין שטוב, איינ אימער, האפוזט מיט טעפליכער. עס זיצן
מרים און יהונתן. מרים שטיקט פאדים, יהונתן פארנעמט זיך מיט א פעל
פון א חיה. עס הערט זיך א מזרח העברייאישע מעלאדי, וועלכע זיי זינגען
אין דער שטיל. (יפים הלילות הכנען)

יהונתן: שוין גוטע עטליכע טעה זיינען פאריבער זינט דער העטער איז
ארוועק, און ער איז נאך נישט צוריקגעקומען, (פויזע, קוקט ארויס
ארויס דורכן פענסטער) די זון איז שוין גאנץ נידעריג.
מרים: און אפשר איז מיט אים וואס געכען? די צייט איז היינט אזא
אונרואיגע (פויזע) יהונתן: גיי זע ווו ער איז.

יהונתן: (הויכט זיך אויף, גייט צום ארויסגאנג, אין טיר באגעגנט ער
מתתיהו'ן, אן אוי פגערעגטן נאך אים שפאנט אליעזר) פאטער!
וואס איז געקען? פארוואס בינסט דו אזוי אויפגערעגט?

מתתיהו: (שפאנט אהין און צוריק) אזא חוצפה! מיר, מתתיהו פון דער
 משפחת הכהנים הייסן זיך בוקן צו דעם סרץ צעאוס!!! ניין!
 דאס האט קיינמאל נישט פאסירט און וועט קיינמאל נישט זיין!
 מרים: איך האבן זיי געהייסן זיך בוקן? אונזעהערט!

יהונתן: וואס זעט האסטו געטאן פאטער?

מתתיהו: וואס איך האב געטאן?... וואס האב איך דען געזאלט טאן?
 (פויזע) איך האב זיי ביידן, דעם גריכישן גלח און זיין
 ידיין אונזערשטופער, ביידן... דערהארגעט!!!

(א מינוט שויל-ווייגן, אלע בלייבן אין אן ערשטוינטער פאזיט,
 אליעזר מאכט א מינע, אזוי ווי ער וואלט געווען דער גאנצער
 העלד, מתתיהו קוקט אלעמען אן מיט א שטאלצן בליק. עס קומען
 אריין י הודה, יוחנן און שמעון. קוקן אן מתתיהו'ן מיט
 באוונדערונג.)

מתתיהו: איך האב געמוזט אראפזארגן דעם האנד פלעק פון אונזער פאלק!
 מתתיהו החסידאי וועט זיך נישט בוקן צום אסגאט און וועט
 זיך נישט לאזן שטעלן, ווי אן אונבאהאלפן לעמאלען אמתע ידיין
 זיינען נישט קיין קנעכט און וועלן קיין קנעכט קיינמאל נישט
 זיין! אונזער לאנד מוז אפגערייניגט ווערן פון די גריכישע.
 הייזעריקן! מיר טארן נישט לאזן באשמוצן און פארניכטן
 אונזער גלויבן און קולטור! פס לחי - למרד!!!

אלע: (בי ילן די פויסטן) למרד!!!

פארהאנג

ערשטע סצענע

דער זעלבער צימער וואס אין פראלאג. עס זיצן אויף דער ערד-יהונתן.

סמען, מרים - זיי פארן זיך מיט בויגנס און סווערדן.

יהודה: (ספרינגט אהם איבערן צימער) דאס וויכטיגסטע וואס מיר מוזן

האבן איז געווער און מענשן. איך האב שוין ארויסגעטיקט

סליחים איבערן לאנד, זיי זאלן ווערבירן יונגע און העלדיגע

בחורים, אבער מיר מוזן פאר יעדן פרייז באקומען געווער.

מרים: אבער, ווו וועט מען נעמען געווער?

שמעון: (לאכט) וואס? דו ווייסט ניט ווו? ביי די גריכן.

מרים: וואס הייסט ביי די גריכן? זיי וועלן דאך ניט געבן.

יהונתן: ווער זעט בעי ביי זיי, זיי זאלן געבן, מיר וועלן אליין

נעמען!

יהודה: יא, דו האסט רעכט ברודער, מען וועט דארפן ארגאניזירן

ספעציעלע גרופן, וועלכע זאלן צונעמען ביי גריכן געווער.

(פויזע, קוקט ארויס דורכן פענסטער) אבער עס איז שוין צייט,

די סליחים זאלן צוריקקומען און זיי זיינען נאך נישטא.

מרים: אפשר האט מיר זיי עפעס פאסירט אין וועג?

לעוויטאנא: (קומט אריין געקליידעט גריכיש, קוקט זיך ארום אין די זייטן)

סלום-עליכם! (קיינער ענטפערט נישט) סלום-עליכם פרידן אויף

אייך!

יהודה: נישטא קיין פרידן לוי, חרות קודמת לסלום! פרייהייט איז

וויכטיגער פון פרידן.

לעוויטאנא: ערשטנס, רופט מען מיר לעוויטאנאס און נישט לוי און צווייט-

טנס צי האט איר דען נישט קיין פרייהייט? צו וויל מען

מיין נישט געבן די פרייע גריכישע קולטור?, וועלכע

דערהויבט דעם מענטשן. מען קען דאך דינען אלע געטער און

מען מוז נישט גלויבן בור אין איין גאט...

יהונתן: (סלאגט אים איבער) א סיינע פרייהייט, ווען מען צווינגט

דיר זיך צו בוקן פאר א שטיין, וועלכער הייסט צעאוס.

האסטו דען נישט געהערט, ווי אזוי די העלדיגע פרוי חנה

מיט אירע זיבן זין זיינען אומגעקומען און נאך אנדערע...

לערויטאנרוס: געוויס, ווען מיר וועלן נישט אננעמען די זיינע גריכישע,
העלעניסט יטע קולטור פרייוויליג, דאן מוז מען צווינגען!
נישט אלעמען קען מען צווינגען!!! עס זיינען דא יידן,
יהודה:

וועלכע וועלן זיך נישט לאזן צווינגען!!!
לערויטאנרוס: וואס דען, איר וועט זיך געגנשטעלן דער מעכטיגער
גריכישער אימפעריע?, וועלכע האט באזיגט אזוי פיל-
סטארקע מלוכות ווי מצרים, סוריה, פערסיען און אנדערע.

שמעון: נישט נאר זיך געגנשטעלן נור אויך קעמפן!
לערויטאנרוס: הם... אזוי גאר... קעמפן? (מיט בטול) איר וועט קעמפן
געגען די גייכען? הא... הא... הא... אפשר ווילט איר פארניכט-

טן די גריכישע אימפעריע? וואס?
יהונתן: נישט פארניכטן די גריכישע אימפעריע, נאר באפרייאן

אונזער לאנד פון די גריכען!

לערויטאנרוס: איר מיינט עס גאנץ ערנסט?

יהודה: (סארף) אבסאלוט ערנסט!

לערויטאנרוס: אבער איר פארגעסט, אז זיי האבן מעכטיגע לעגיאנען מיט

פיל נייסטע און גוטע געווער, מיט העלפאנטן, מיט פערד,

א.א.וו. און ווער זיינט איר? און וואס האט איר?

יהודה: (מיט היץ) ווער זיינען מיר, און וואס האבן מיר?

פרעגסט דו? אלזא, מיר זיינען יידן און מיר האבן א

גלויבן און א גאט!!!

(מען הערט א קלאפן אין טיר און א קלאנג פון געווער, אלע בלייבן אין א
אן ערווארטענער פאזע, יהודה כאפט זיך צום שווערד, לערויטאנרוס שמייכלט
איראניש, די טיר עפנט זיך און עס באווייזט זיך א גריכישער זעלנער, ער
גייט אריין מיט א שמייכל, נאך אים קומען נאך עטליכע כחורים, אנגעלאדן
מיט פארשידענע געווער).

יהודה: (דערקענט אינם גריכישן זעלנער אליעזר'ן, צעשטראלט),

אך דאס בינטו גאר? און איך האב שוין געמיינט, אז עס איז

גאר א גרויך.

אליעזר: (שמיכלט) דער גרויך, וואס איז געווען אין די מלבושים

איז שוין אויף יענער וועלט, צוזאמען מיט זיין גאנצער

אפטיילונג. (פויזע) און דא האבן מיר געבראכט א ביסל

און באלד דארף מען בריינגען נאך.

יהודה : (קלאפט אליעזרן אין פלייצע, צופרידן) אזוי ברודער, דו ביסט
א אמתער העלד, א אמתער מכתב!

אליעזר : יא! און פון סכס דארפן היינט קומען 200 בחורים.

לויטנאנט : איר מיינט דאס טאקע באמת ערנסט (דערטראקן) וואס גייט איר
טאן? באדיינקט אייך איר וועט דאך בריינגען א אומגליק אויפן
גאנצן פאלק! - וועט דאך אלעמען אויסהארגענען צוליב אייך,
מען וועט פארניי כסן אלע סטעט און דערפער (סרריט) וואס טוט
איר? בעהעט אייך!!!

י. ה. ז. ה. : בעהרטט דירנדו בעסער לוי, און באדענק זיך, מיר, האבן זיך
סוין גוט באדענקט און באהערטט און באטלאסן, אז בעסער פאלן
ווי העלדן אין קאמף פאר פרייהייט איידער לעבן ווי א קנעכט!

לויטנאנט : (כאפט זיך ביים קאפ, מורמליט) א אומגליק, א אומגליק!
(לויפט ארויס).

יהודה : מיר וועלן האבן א שוויטע אהבעט, ווייל אזעלכע ווי איר האבן
מיר א סך!
מתתיהו : (יומט אריין און קוקט זיך ארום אויף אלעמען, אלע שטייען אויף)
אנך האב געזעהען ווי ער איז ארויסגעלאפן פון דאנעל, וואס
האטער דא געוואלט?

יהונתן : באריסקייטן, געטעה'נעט א ביסל.

מתתיהו : באריסקייטן זאגט איר? ביין, מיין זון ביסט קיין באריסקייטן
מען דארף זיין פערזיכטיק, עס זיינען דא פיל פארערטער אין
אונזער פאלק!

(עס קומט אריין חלקיהו מיט 2 בחורים אלע באוואפענטע, זיי קומען אריין מיט
פליטע-יטט סריט)

חלקיהו : (מאכט צוויי סריט פארויס, רירט אן די רעכטע האנד צום סטערן
און צום הארצן, פארהערט זיך צו מתתיהו). זיי געגריסט
מתתיהו החכם באי, העלדיכער פירער פון די, וואס ווילן קיין
קנעכטשאפט נישט פארליידן. זיי געגריסט אין נאמען פון

שכמער יידן, וועלכע האבן צוגעזאגט שטיצע דיין פרייהייטס קאמף
האבן געטיקט מיט מיר 200 העלדיגע בחורים צו דיינע באפעלן.
מיר האבן סוין לאנג געווארט אויף דעך צייט, ווען מיר זאלן
קעמען קעמפן פאר דער פרייהייט פון אונזער פאלק, אונזער דער
פירערשאפט פון אזעלכע געטרייע יידן ווי דו מיט דיינע זין!
(פארנויקט זיך צו אלעמען)

- מתתיהו: (לייג ארויף די הענט אויף זיין קאפ). זיי געבענטשט העלדיג-
סער יונגעראן און זאל דיר דער אלטער-גער טיטן איבעראל.
- יהודה: (גייט צו חלקיהו'ן ארמט אים ארום) זיי געגרייטט ברודער
אין אונזער קרייז!
- יהודה: (צו זיי) און וואס זוכט זיך דא קינדער?
עזריהו: מיר זוכן... מיר זוכן... (צו צפניהו) זאג דו!
צפניהו: מיר האבן... מיר האבן געוואלט עפעס זאגן!
יהודה: נא זאגט! האט קיין מורא נישט, מיר וועלן אייך קיין שלעכט
נישט טאן, מיר זיינען דאך נישט קיין גרייכע.
- צפניהו: (מיט כעס) און גרייכע... זיי האבן ערמארדעט אונזער מוטער
און דאס הניז פארב-ענט!
- יהודה: און איינע-פאיער וווּ איז?
עזריהו: דער זאך איז פאיער אנלאפן און מיר ווייסן נישט
וועהין... (ווייל ווייסען)
- צפניהו: (סערט אים) וויין נישט! וועסט נאך קאליע מאכן אין גאנצן.
(צו יהודה) און מיר ווילן גיין צוזאמען מיט אייך קעמפן
געגן די גרייכע!
- יהודה: אזוי גאר, קעמפן? אבער איך זייט דאך נאך צו קליין!
צפניהו: עס מאכט נישט אויס, מיר וועלן טאן אלעס, וואס דו וועסט אונז
הייסן, מיר קענען אלע וועגן גיין קעמפן, מיר קענען אייך
עפעס העלפן.
- יוחנן: לויט אריין א פארמאפער (יהודה, יהודה, איך מוז זיך עפעס
זאגן). (קוקט זיך ארום)
- יהודה: דו מעגסט רייזן, אלע יונגעריקע. (אלע רינגלען ארום יוחנן)
יוחנן: (שטילער, מיט היץ) עס גייען גרויסע מחנות מיט גרייכע
מיליטערן מיט זייער פיל געווער... מען ווייט נישט פון וואנעט
זיי גאנצען... (פויזע, אלע בלייבן ערשטוינט).
- יהודה: (ראדף) ברידער! הערט מיך אויס! (אלע שטעלן זיך אויט אין א
האלב ראד ארום יהודה, וועלכער שטייט אין צענטער, נעבן אים
מתתיהו) ברידער! מיר נעמען אויף זיך אסווערע אויסגאבע.

די שונאים זיינען גרויס אין צאל און שטארק, זיי האבן עלצפאנ-
 ין, פערד און פיל געווער, מיר זיינען ווייניג אין צאל
 און שוואך באוואפנט, אבער געדענקט ברידער! געדענקט די
 פארברענטע הייזער, געפאלענע ברידער און געשענדעטע שוועסטער,
 געדענגט דעם העלדישן טויט פון חנה מיט אירע קינדער,
 געדענגט די געשענדעטע הייליגקייטן פון אונזער רעליגיע און
 קולטור! מיר מוזן נעמען נקמה פאר דעם אלעמען! מיר מוזן
 באפרייען אונזער פאטערלאנד פון די פרעמדע אונטערדריקער
 און אויפשטעלן צוריק מלכות יהודה!!! (עס העסט זיך א געטור-
 מל גוויסן די אנוועזנדע "אמת, דיכטיג") געדענקט, אז בעסער
 פאלן ווי העלדן שיצנדיק דעם כבוד פון אונזער פאלק איידער
 לעבן ווי קנעכט! אונזער פאלק האט שטענדיק געקעמפט העלדיש,
 געזיגט אדער געפאלן, אבער זיך קיינמאל נישט אונטערגעגעבן!!!
 מיר האבן נאך א געווער, וועלכן זיי האבן נישט, דאס איז דער
 גלויבן, דער גלויבן אין אלמעכטיגן גאט, דער גלויבן אין
 גייסט פון אונזער העלדישן דוד המלך, דער גלויבן אין זיג!!!
 דעריבער זאל לעבן די באפרייטע יהודה!!!

אלע:

הידד, הידד, הידד.

יהודה:

זייט וויסן ברידער, אז איר זייט ז-כ-ב-י-ט

אלע:

ז-כ-ב-י-ט!!!

עזריהר און צפניהר: (מיט א פארשטעטיגונג) ז-כ-ב-י-ט!!!

יהודה:

(זינגט) מיר מוזן ברידער קעמפן מיטן פיינד

באפרייען אונזער לאנד

טא נעמד'זע ברידער; נעמד'זע פריינט

געווער אין דער האנד

אלע:

(זינגען)

זייט גרייט, זייט גרייט צום הייליגן קריג

ביט

ביז צום ענטגילטיגן זיג

יהודה:

מיט גלויבן, ברידער, שטרעבן מיר צום ציל,

און גייען פארויס

מיר קענען מער נישט זיצן אין דער שטיל,

דער צארן איז טויט גרויס

זייט גרייט, זייט גרייט א.א.וו.

אלע:

- יהודה: און יעצט בירער, ווער פון אייך וועט גיין פרייוויליג,
אויספירן פון וואנען די גריכן קומען, וויפל זיינען זיי
און וועלכן יעווער זיי האבן?
- חלקיהו: (רעדט ארויס) איך וועל גיין (פויזע)
שתיהו: (לייגט ארויף די האנט אויף שלמה'ס קאפ) געבענטש זאלסטו
זיין מיין קינד דורך אונזער אלמעכטיגן פאטער, דער גאט פון
אברהם, יצחק און יעקב, און זאל ער דיר שיצן אין דיין
וויכטיגער און הייליגער רליחות און דא זאלסט צוריקקומען
בשלום. (קומט אים זיין שטערן)
- עזריהו: (צו צפניהו, שטיל) נו? און מיר וועלן נישט גיין? מיר קענען
דאך אלע וועגן און דעגן.
- צפניהו: (סטורכעט אים) שטם! הווייג!
יהודה: (צו חלקיהו) גיי ברודער און זיי מצליח, אבער זיי פארזיכטיג,
ווייל אין יעדן טאג קען זיין זייער וואך און יעדן הייל
קען זיין זייער א פעסטיג. דעריבער האלט אפן אויג און אויער
און קום שנעל צוריק!
- חלקיהו: איך וועל זען קומען דנעל.
אלע: זיי מצליח, גיי און קום בשלום. (געזעגענען זיך אלע מיט
חלקיהו. אין דער צייט רוקן זיך ארויס שטיל עזריהו און
צפניהו)
- חלקיהו: (נאכן געזעגענען פארלאזט די מצענע) (פויזע).
יהודה: (קוקט זיך ארום) און ווו זיינען די קינדער?
(אלע קוקן זיך ארום זוכן די קינדער און פארשטייען).
- פארהאנג

צורייטע סצענע

א וועג צווישן בערגאלעך, בוימער קוסטעס און א.מ.וו. עט מארשירן אין
אין ריי באוואפניע פון קאפ ביז פוס גריכישע מיליטער פון אונטן הערט
מען די רייד פון

אפאלאניוס: דעלער געגאנגען דא רטן, פארשאלטענע מדינות!!
(אין א וויילע ארום באווייזט ער זיך אין באגלייטונג פון אן אדוואקאט
און א שוואצן באדינער, וועלכער טראגט אים נאך דאס געווער)
דו ווייסט, מען קען זיך דא אפרוען א ביטל (צו די אוועקגייענדע זעלבער)
הייז שטיין בלייבן, אפרו, (צום באדינער) ...
הייז דו פארשאלטענע, שווארצע נסמא מאך פייער.

(דער דינער לייגט אוועק דאס געווער, נעמט ארויס פון א בייטאלע צוויי
שטיינער מיט א קנויט, קלאפט א שטיין אן א שטיין, צעבלאזט דעם קנויט,
לייגט אונטער שרוקענע צווייגלעך און עס צעפלאקערט זיך א פייער, זיי
זעבן זיך צום פייער, נעמען ארויס פון די בייטלעך פלייס, פרוכטן און
ברויט, דאס פלייט פריעגלעך זיי אויפן פייער און עמן)
אדירטאנט: ווי מיינמיר אפאלאניוס, מיר וועלן זיך שנעל אפפערטיגן
מיט זיי?

אפאלאניוס: מ'ט די יודעס? הא, הא, הא, מ'איז דען דא מיט וועמען זיך
אפפערטיגן? זיך צונויפגעקליבן עפעס א באנדע טעראריסטן
און מיר דארפן זיך שפילן מיט זיי, מיר זיינן כאל וועלן
מיר זיי צערדריקן און פערטיגן!

אדירטאנט: אבער, וואס זאגסט דו אויף דער חצפה? זיי באפאלן דאך
אונזערע און נעמען ביי זיי צו דאס געווער, און עפעס
אן אלטער כהן זייערע האט דערהרג'ט אונזערס א פריסטער
ערגעץ אין א קליין שטעטל.

אפאלאניוס: איך ווייס, מיר וועלן זיך פאר אלץ אפרעכענען מיט זיי,
צו אלדע שווארצע יארן

אדירטאנט: נעכטן יענען ביי מיר איינער פון זייערע, ...
לעוויטאנט דוכט זיך איז זיין נאמען, ער האט מיר דערציילט
אז זייער פירער יהודה סכבי האט געזאגט, אז ער וועט
אונז ארנלסטרייבן פון זייער לאנד, הא...הא...

- אפאלאנירס: וואס? אזוי האט ער געזאגט? איך וועל אים דורכט זיין פריער אין דער ערד אריינשרייבן, הא...הא...הא...
- אפאלאנירס: (זיי טרינקען וואסער, הויבן זיך אויף פון די ערדער) נו גענוג גערויט מיר האבן נאך א לאנגן וועג און עס ווערט שוין פינסטער- (זו די זעלנער) היי פארטאלטענע נבלות! אויסגעדרענט און ווייטער געגאנגען. (עס הערן זיך קולות "אויפשייין, געגאנגען") זיי גייען אוועק, עס בלייבט דער פייער און רעסטלאך פון עמן און א פלעסל. עס ווערט אלץ שונקעלער, דער פייער ווערט אויך קלענער, פון אונטער א בערגל אין צווייטן עק קריכן ארויס עזריהו און צפניהו, מידע).
- צפניהו: האט געזען וויפל זיי זיינען ארויף?
- עזריהו: יא! 3427 גריכן און איינער א סווארצער! אבער דאט געווער האט דו געזען? 12 העלעפאנאן, 300 פערד, 5 מאסינען. היינט וויפל שווערדן און ספיזן?
- צפניהו: יא, עס היימט אבער יעצט מוזן מיר זיך דערלאנגען וואס הנעלער צו יהודה המכבי און אים אלעס איבערגעבן.
- עזריהו: יא, אבער זיך קען זיך שוין ארט נישט רירן, לאמיר זיך נעצן א ביסל.
- צפניהו: יא, לאמיר זיך א ביסל אפרוען, אבער נישט לאנג! (זיי זעצן זיך אויסן בערגל, שווייגן א וויילע)
- עזריהו: (הייל) צפניהו!
- צפניהו: וואס ווילסטו?
- עזריהו: דו ווייסט, איך קען שוין מער נישט אויסהאלטן. כאטש איין טראפן וואסער, עס ברענט אין מיר אלעס און עס טרינקט מיר דער האלז
- צפניהו: איך וועל דיר זאגן דעם אמת, מיר דורכט אויך און דערצו בין איך הונגעריק ווי א האקאל. אבער עס איז קיין ווונדער נישט, זיי טעג טלעפן מיר זיך ארום און גארניסט געהאט אין טויל.
- עזריהו: (מיט א וויינענדיק קול) און וואס וועט זיין, אז מיר

- וועלן זיך העבן גיין צו יהודה און אים איבערגעבן
וואס סיי האבן געזען?
צפניהר: (טרויערליך) האטא וועט אונז גאט העלפן, אונזער גאט העלפט
שטענדיק יימיטע קינדער...
עזריהר: און, צפניהר און שאמער וועלן מיר צו שפעט
צפניהר: (קריסט אים נאך) שאמער... האמער... חסר איז געווען א
יידענע.
עזריהר: (ברוגז) ווע באר, ער ווערט גלייך אין כעס מען טאר גארנישט
פרעגן
צפניהר: לאמיר בעסער א קוק טון, אהער איז וואס געבליבן ביים פלייכער?
(הויכט זיך אויף, קריכט צו צום ארט, ווו עס גליען נאך
עטליכע ווילן, עזריהר שלעפט זיך נאך נאך אים).
עזריהר: (ס'ט פרייד) קוקו איך האב געזונען (ווייזט א טטיק ברויט)
צפניהר: (געפינט א האלבן עפל) אט האב איך אויך געזונען, לאמיר
זוכן ווייטער (זי' זוכן און געפינדן פארשידענע אפפאלן
ביינולעך פון פלייט, פרוכטן, שטיקלאך ברויט).
עזריהר: (געפינט עפעס וויכטיגעס, באהאלט דאס פון יונטן) אבער
וואס האב איר יעצט געזונען?
צפניהר: וואס?
עזריהר: טרען!
צפניהר: פלייט שטייט קינדער...
עזריהר: נייין.
צפניהר: א פאפערנאכץ?
עזריהר: נייין.
צפניהר: נו ווייז מיר, ווייז מיר די מצוה דיינע!
עזריהר: (ווייזט א לייכטע פלעטל) וואסער!
צפניהר: (נעמט די פלעטל אין האנט גיט א שאקל) יא, חיי נפשי, וואסער!
עזריהר: נעמט טרינק, דו ביזסט עלטער,
צפניהר: נייין, טרינק דו טריער, דו ביזסט שטונער, (פון אונטער א
קוסט הערט זיך קרעכצן... צוי... צוי...)
עזריהר: (דעהערט) וואס איז דאס?

צווייטער: שא, שטילער זי ביטל (זיי הערן זיך איין, דערהערן ווי עס-

צער קרעכצט: "וואסער... וואסער..." זיי לויפן צו צום

ארט פון וואנעט עס קומט דעם קרעכצן) קוק עס איז חלקיהו!!!

(זיי העלפן איינע ביטל ארויסרוקן זיך צו דער טייך)

חלקיהו: (מיט א שוואכער טייטש) אן, קינדער... דעם זענט איר?...

ראטעוועט... א ביטל וואסער... איך האב ווייניגער בייט...

און איך האב נישט קיין כח... איך מוז... גיין צו יהודה...

ווי... א ביטל וואסער...

צווייטער: (קוקט אויפן פלעטל וואס ^{איז} ביי אים אין האנט, קוקט אויף

עזריהו, וועלכער שלינגט די שלינגע, באשליסט און גיט די

פלעטל איבער חלקיהו) נא טרינק.

חלקיהו: כאפט די פלעטל, טרינגט זיך צו טרין (אך איך דאנק

אייך קינדער!)

עזריהו: (נעמט ארויס פון דער פאלע אלעס וואס זיי האבן אויפגעק-

ליבן) נא, אפט ווילסט דו עסן?

חלקיהו: (נעמט ביי זיי צו לעס, עסט, זיי קינדער נעמען נישט אראם

פון אים קיין אויג) אט, איך דאנק זייך זייער קינדער...

איר האט געטאן זייער א גוטע זאך פארן שאלק, יעצט קען

איך שוין גיין צו יהודה און אים איבערגעבן וואס איך האב

געזען, און איר באהאלט זיך דא ערגעץ ביז אין דער פרי,

סיר וועלן קומען זייך צונעמען, זייט שטארק קליינע סכנים

(גייט אוועק) (פויגט זיי קוקן אים נאך ווי ער גייט אוועק)

צווייטער: (נעמט אין האנט די ליידליגע פלעטל, באטראכט עס, שלינגט

די שלינגע) אבער ער וועט דערציילן יהודה, אז עס גייען

4387 גרייכן, ער וועט דערציילן אלעס, אבער... צעפיהו זיי

וועל קומען?

צווייטער: (ברוגז) אנדא וועלן זיי קומען! ער האט דאך געזאגט,

און דו פארגעסט גאר

עזריהו: (וויינענדיק) וואס איז מען טאג נישט פרעגן? (צפנידו נעמט

אים פאר דער האנט, זיי העלפן זיך אוועק צונעם דעם

בערגל, אויף דער סצענע ווערט לאנגזאם פינטטער, ביז עס

ווערט אין גאנצן פינטטער.

דריטע נאכט

די זעלכע דעקאדאציע, וואס אין דער צווייטער סצענע, עס פאנגט אן
 או לאנג, ווען ער וועט זיין עטוואס העלער, הערט מען פון דער וויי-
 טנס א זומל פון מלחמה, דער זומל דערנענטערט זיך, עס הערן זיך
 געטרייען פון באוועגונגען, צוזאמען געמישט מיט שרומף אויסרופן "
 "הייד מות ליונים!" און אזוי ווייטער. עס הויבן זיך אן באווייזן
 אנטלאפענע גריכן, וועלכע ווארפן אוועק לויפנדיק דאס געווער,
 יידן לויטן זיי נאך, עס באווייזן זיך אויף דער יצענע יהודה
 המכבי און אפאלאניוס, שלאגנדיק זיך מיט שווערדן.

האלאנדס: (שלאגנדיק זיך) איצט איז דייך... ענדע פארשלוסער
 יודער!!!

יהודה: (שלאגנדיק זיך) אדער דיינע דו גרייטער הונט!!!
 (יהודה שטעכט אריין די שווערד אפאלאניוס אין הארצן,
 יענער פאלט א שוויטער, די שווערד פאלט פון אים
 ארויס פון האנט. יהודה הויכט זויף די שווערד).
 אט די דאזיגע שווערד וועט נקמה נעמען פאר אויסולדיק
 פארגאסן כלום!!! (לויפט ארויס צוריק, עס לויפט
 דורך גריכן, ווענדט אפאלאניוס א זייטן, ווארפן זיי
 דאס געווער, אין פאניק, עטליכע טאלן זיין פון וועג,
 עס לויפט אריין חלקיהו, מיט דער שווערד אין האנט)

חלקיהו: (זוכט) דא מוזן זיי ערגעץ זיין, אין דעם ארט האב
 איך זיי איבערגעלאזן (זוכט אין אלע זייטן, לויפט
 ווייטער, עס קומען אריין בתתיהו מיט יהודה המכבי
 אין באגלייטונג פון זיינע ברידער, זיי באהאלטן די
 שווערדן אין די שטולען, עס קומען זיך צוזויף פון
 אלע זייטן יידן, טראגן מיט זיך א סך געווער, לייגן
 דאס צוזאמען אין א הויפן, קלייבן צוזאמען אויך דאס
 געווער פון דער יצענע)

אליעזר: איך האב א וועטענעלייגט 28 הינט.

יהודה: (קלאפט אים אין מלייצל) א, דו בינעט א העלד.

- יהודה: (באמערקט דעם שווייטן יאָאלאָניוס) אַך, דאָס איז דאָך אַטאַלאָניוס!
ווער האָט אים אוועקגעלייגט? יהודה! איך האָב געזען, אז דו
האָט זיך מיט אים געלאָגן.
יהודה: (באָווייזט די שווערד) יא, זיך האָב מיט אים געענדיקט! און
דאָס איז זיין שווערד!
חלקיהו: (באָווייזט זיך ווידער זוכנדיק) ווו קענען זיי זיין?
יהודה: וועמען זוכסט דו חלקיהו?
חלקיהו: די קינדער, די צוויי יינגלעך, ערגעץ דא האָב איך זיי איבער-
געלאָזט און איצט קען איך זיי נישט געפינען!
יהודה: (באָפעלט) זאפארט איבערזוכן די גאנצע געגנט! (אלע לאָזן זיך
זוכן)
אליעזר: (געפינט זיי אונטערן בערגל) אט זיינען זיי, אהער שטעלער,
אהער! (עס לויפן צו עטליכע סענען, זיי שראַן אַריין די קינדער
באוואוסטלאזע, מען נישט זיי וואסער, זיי קומען צו זיך).
חלקיהו: (מיט פֿי יו) זיי לעבן, זיי לעבן!
צפניהו: (מיט א שוואכער שטימע) זיי... זיינען... געקומען...
עזריהו: (שטיל) געקומען. (שוויצע, מען גיט זיי נאך דרייַנקען און עסן, זיי
זעצן זיך אויף, עסן צו היסלאַך. זעצן זיך אויף, קומען צו זיך).
יהודה: יא, קינדער, מיר זיינען געקומען, אבער געקומען זיינען מיר
נאר אדאנק זיך, אדאנק איינער אונגעוויינער העלדישקייט!
חלקיהו: איר זייט אמת'ע סככים!
צפניהו: (גערייט) אבער איך געזאגט, אז זיי וועלן קומען!
יהודה: יא, קינדער! דער אלטערשטער האָט אים אַרייַנגעגעבן און
אומגעוויינער העלדישקייט! (צו אלעמען) און איר העלדישע קעמפער
נעמט א ביישפּיל פון די דאָזיגע העלדישע קינדער! ווייל מיר
האָבן נאך פאר זיך א שווערן האָפּ, מיר דארפן נאך אויסרייניגן
דאָס גאנצע לאַנד פון די גרייכישע שרצים, היינט האָט איר ארויס-
געוויזן פיל מוז און גבורה, אבער מען מוז נאך באַפרייען אונזער
חויפט-שטאט ירושלים און דעם הייליגן בית-המקדש, און ערשט דאָן
וועט אונזער פאכערלאנד זיין פאַסט, און דאָס פאלק וועט נישט זיין
אונטערדריקט און דאָס פֿרייהייט פאן וועט פלאטערן איבער די

בערג סון יהודה דעריבער נעמט זיך אן טיט כח און טיט גלויבן,
גלויבן אין זיג, און גלויבן אין אונזער אלטעכטיגן גאט, און
איצט לאמיר זיין אפדאנקען פאר אונזער היינטיגן זיג.
(אלע זינגען: " שאו פערט ראטיכט")

ע נ ד ע